

Det gode liv i Molde/ By og land - hand i hand

Partiprogram for kommunevalgperioden 2019-2023

Molde Arbeiderparti

Molde kommune er langstrakt, fylt med dramatisk og variert natur, variert næringsliv og bosettingsmønster. Dette er noe av det vi er stolte av, som vi ønsker å bevare og forbedre. Molde Arbeiderparti tror på fellesskapet, og at det gode liv skapes sammen. Det ligger til grunn for vår politikk i den folkestyrte kommunen. Fellesskapsløsninger skaper muligheter for at alle får brukt sitt potensiale, uavhengig av bakgrunn. Sammen med frivilligheten og sivilsamfunnet skal vi skape det gode liv i Molde.

Våre verdier

Arbeiderpartiets visjon er en rettferdig verden uten fattigdom og i fred, der menneskene er frie, likestilte og har innflytelse på sine liv. Alle mennesker er unike, uerstattelige og like mye verdt. Hver av oss skal ha muligheten til å leve gode liv, i små og store fellesskap. Vi vil ha et samfunn basert på frihet, solidaritet og like muligheter for alle.

Det gode liv i Molde

Vi har stort mangfold i den nye kommunen vår, og vi må ta vare på alle. Vi må gjøre det attraktivt å flytte til kommunen vår, både for unge som har studert andre steder og vil komme tilbake, og for andre som ønsker å bosette seg her. Vi må legge til rette for boliger i forskjellige prisklasser og gode tilbud ellers. I arbeidet fram mot ny kommune fra 2020 har kommunene vært opptatt av at tjenester og aktivitet skal tilrettelegges nærmest mulig der folk er. Molde Arbeiderparti vil følge opp dette.

Molde Arbeiderparti vil jobbe for at kommunen er åpen, tilgjengelig og transparent, der innbyggerne har innsyn i beslutninger. Vi vil verne om den folkestyrte kommunen, der folkevalgte tar de viktige bestemmelsene for folks hverdag.

Vi vil at innbyggerne skal kunne være med å påvirke tjenestene våre i større grad enn i dag, blant annet gjennom oppgaveutvalg sammensatt av politikere og innbyggere fra hele kommunen. Molde Arbeiderparti ønsker at kommunen bruker folkemøter, velforeningene, lag og organisasjonene våre til å høre innbyggernes meninger og ideer.

Et trygt og seriøst arbeidsliv

Et arbeidsliv i endring

Alle arbeidstakere skal ha et trygt og anstendig arbeidsliv. Det er dessverre slik at noen virksomheter driver arbeidslivskriminalitet. Situasjonen i det norske arbeidslivet er bekymringsfull. Sosial dumping og svart økonomi er med på å undergrave de fellesskapsverdiene vårt samfunn er bygget på. Denne utviklingen må det demmes opp mot. Det offentlige står for en stor andel av kjøp av varer og tjenester. Ved anskaffelser skal Molde kommune være en foregangskommune som ivaretar sikkerheten og lønns- og arbeidsvilkår til arbeidstakerne. Molde Arbeiderparti vil styrke det seriøse og organiserte arbeidslivet, og utvikle samarbeidet med arbeidstakernes fagorganisasjoner gjennom deres tillitsvalgte/medlemmer.

Digitalisering vil endre arbeidslivet, men likevel er det stort behov for fagarbeidere i morgendagens arbeidsliv. Derfor skal Molde kommune tilrettelegge for at det brukes lærlinger i anskaffelser i regi av kommunen. Der det er et særlig behov for lærlinger skal Molde kommune stille krav om at det benyttes lærlinger.

Kommunen og kommunale selskaper er en stor arbeidsgiver. Ufrivillig deltid og midlertidige ansettelser er en omfattende utfordring, og spesielt i kvinnedominerte yrker er ufrivillig deltid et problem. Molde Arbeiderparti vil jobbe for at kommunale stillinger skal tilbys som hele faste stillinger.

Gjennom innkjøp i regi av Molde kommune og kommunale selskaper skal Molde Arbeiderparti arbeide for at vedtatt modell for anskaffelser videreføres og styrkes og at seriositetskrav i bygg - og anleggskontrakter etterleves med spesiell fokus på:

- Å redusere ufrivillig deltidsarbeid og midlertidige ansettelse
- Å få flere unge i arbeid
- At faglærte benyttes i kontrakter
- At tariffavtaler foresligger ved oppdrag
- At Molde kommune oppretter lærlingeplasser i sin egen virksomhet og stimulerer næringslivet i kommunen til å gjøre det samme
- Krav om lærlinger i oppdrag over 1,3 millioner kroner
- Maksimalt to ledd underleverandører
- Støtte samarbeidet mot svart økonomi (SMSØ)

En miljøvennlig kommune

Klimaet på kloden er i drastisk endring og blir våtere, varmere og villere. Dette påvirker nærmiljøene våre. Om 1,5 gradersmålet i Paris-avtalen skal nås, vil det kreve raske og omfattende tiltak på alle samfunnsområder, også på kommunalt nivå.

Arbeiderpartiet vil tenke globalt og handle lokalt. Molde skal være en foregangskommune i klima- og miljøarbeidet, og derfor er våre lokalsamfunn forpliktet til å ta de små og store grepene for å bidra i det kollektive ansvaret. Vi vil være med å sikre livsgrunnet for nåværende og fremtidige generasjoner ved å ta vare på naturressursene, det biologiske mangfoldet og redusere klimagassutslippene.

Derfor skal vi være en kommune med miljøet i fokus, der vi tar i bruk nye og fremtidsrettede løsninger i bygg og anlegg, der hensynet til klima veier tungt i kommunal planlegging, utbygging og aktivitet, og der vi beskytter viktige naturområder.

Molde kommune skal også være en aktiv pådriver for å legge til rette for at det skal bli enklere og billigere for innbyggerne å leve miljøvennlige liv. Derfor ønsker vi å stimulere til mindre forurensende trafikk og gjøre det enklere å sørge for lavere utslipp fra persontrafikken ved å sikre at det er tilgang på lade- og hurtigladestasjoner i hele kommunen. Videre vil vi forbedre avfallshåndteringen slik at det stimuleres til økt grad av sortering av avfall og tilrettelegges for økt gjenbruk. Økt grad av gjenvinning og gjenbruk er en viktig del av en grønn kommune.

Mot vårt overordnede mål om et karbonnøytralt Molde er det en hovedsatsning for Molde Arbeiderparti å etablere landstrøm i havnene i Molde kommune. Et slikt tiltak vil bedre luftkvaliteten, minske støy og det vil føre til en stor reduksjon av klimagasser.

Molde Arbeiderparti vil:

- arbeide mot et overordnet mål om at Molde skal bli karbonnøytralt
- arbeide for å etablere bruk av landstrøm i havnene i Molde kommune med støtte fra statsforetaket Enova
- arbeide for at det stilles strengere miljøkrav for skipsanløp
- utvikle og forbedre avfallshåndteringen i kommunen for å øke sorteringsgraden

- se alle kommunens innkjøp i et klimaperspektiv som inkluderer utslipp fra transport og produksjon
- at alle nye offentlige bygg skal være energieffektive og bygd av mest mulig miljøvennlig materiale
- arbeide for enkelte bilfrie dager i Molde sentrum
- innføre klimaregnskap for kommunen som viser kommunens innsats, utvikling og muligheter for å møte vedtatte mål og forpliktelser
- verne om matjord og andre viktige natur- og grøntområder i kommunen
- oppmuntre og støtte opp om etablering og utvikling av grønne næringer
- sikre innbyggerne mot miljøforurensing i nærområdet.

Samferdsel og infrastruktur

I en digital verden må innbyggerne forholde seg til det offentlige i større og større grad. Derfor må det tilrettelegges for bredbånd i hele kommunen, for å sikre alle lik tilgang til informasjon og kontakt med det offentlige. Vi vil arbeide for at alle skal ha tilgang til bredbånd. Dette er en viktig del av å holde distriktene levende, og det er nødvendig med infrastruktur for attraktiv næringsutvikling i hele kommunen.

Molde kommune skal være trygg for myke trafikanter. Trafikksikkerhet rundt skoler og barnehager skal prioriteres, slik at biltrafikk loses vekk eller at det f.eks legges fartsdumper for å redusere hastigheten. Handlingsplan for trafikksikkerhet skal oppdateres i forhold dagens situasjon.

En miljøvennlig kommune er avhengig av at det er sikkert å ferdes gatelangs for myke trafikanter. Derfor skal det i handlingsplanen for trafikksikkerhet legges vekt på gateløys.

Å tilrettelegge for gang- og sykkelveger er et viktig tiltak for å redusere biltrafikken og øke antallet syklende til jobben. Dette skal gjenspeiles i utviklings- og handlingsplaner.

Strandsonen er under press. Molde Arbeiderparti vil arbeide for at allemannsretten opprettholdes ved at det skal gis færre tillatelser til bygging i strandsonen.

Molde Arbeiderparti vil:

- arbeide for å realisere Møreaksen, og støtte opp om Kjerringsundet
- at det bygges ut kollektivtransport så hele kommunen får et gjennomgående godt tilbud
- arbeide for opprustning av kommunalt og fylkeskommunalt veinett
- arbeide for at kommunen knyttes sammen ved at fergetilbudet til Midsund styrkes
- arbeide for at det tilrettelegges for bredbånd i hele kommunen
- legge til rette for at flere kan sykle til jobb, skole og fritidsaktiviteter
- at allemannsretten opprettholdes
- bevare tekniske tjenester som i dag, vann, kloakk, veivedlikehold – både sommer og vinter, samt gateløys.

Oppvekst og utdanning

Arbeiderpartiet ønsker et samfunn der økonomi, sosial bakgrunn og bosted ikke er avgjørende for hvor godt man lykkes i livet. Vi ønsker et samfunn der tilbudene er gode og likeverdige for alle.

Vi vil ha barnehager med et godt og fungerende opptakssystem der alle er sikret plass, og der personalet er kvalifisert slik at barn får lagt et godt livsgrunnlag. Vi vil ha en sterk og moderne fellesskole, der det er tilstrekkelig med personell slik at lærerne får nok tid med hver enkelt elev, og der utstyret og undervisningen er tilpasset dagens samfunn. Slik får elevene kunnskapen de trenger for å realisere sitt potensiale, og for å finne sin plass i samfunnet.

Vi vil også at foreldre skal være sikre på at skattepengene skal gå til barna, og ikke til privat gevinst hos kommersielle eiere. Vi vil derfor verne om ideelle og offentlige barnehager og skoler. Molde Arbeiderparti vil legge til rette for at alle barn, uansett økonomisk bakgrunn, skal ha muligheten til å delta i sosiale og kulturelle fritidsaktiviteter.

Vi vil gjøre kultur lettere tilgjengelig for alle og gi frivilligheten bedre rammevilkår. Vi ønsker at sentrumsområdene utvikles med også de minste i tankene og at det derfor skal legges til rette for lek i våre byrom. Oppveksten i nye Molde skal legge et godt grunnlag for å skape aktive og engasjerte mennesker som skal være med å bygge fremtiden i den nye kommunen vår.

Molde Arbeiderparti vil:

- beholde dagens barnehage- og skolestruktur
- sikre full barnehagedekning og innføre to årlige opptak med mål om løpende opptak hele året
- arbeide for en god tverrfaglig bemanning ved skolene
- sikre riktig bemanningen i barnehagene med flere fagarbeidere og barnehagelærere
- sikre gode rammevilkår for offentlige barnehager og skoler, samt hindre adgang for kommersielle aktører
- jobbe for like vilkår på tvers av kommunen for å sikre rimelig leie av flerbrukshaller til bruk i barn- og ungdomsaktivitet
- arbeide for et sunt og gratis skolemåltid for alle barn
- arbeide for et rimelig SFO-tilbud med søskenmoderasjon, samt videreutvikle innholdet i tilbudet
- gi Frivilligsentralen forutsigbare rammer og videreutvikle utstyrsbibliotek i hele kommunen

Gode helse- og omsorgstjenester

Nøkkelen til god helse er forebygging og tidlig innsats. Molde Arbeiderparti vil arbeide for at innbyggerne uansett hvor de bor, skal få den hjelp de har behov for. Det krever at vi har nok helsearbeidere i forhold til behov og arbeidsbyrde. Et godt utbygd og tilpasset helse – og omsorgstilbud må sikre utjevning av sosiale ulikheter og gi folk trygghet for at de får riktige tjenester til rett tid.

Psykiske lidelser viser en betydelig økning hos både unge, voksne og eldre. Dette må møtes med et lavterskeltilbud som kan forebygge og gi tidlig hjelp. Skolehelsetjeneste og

oppsøkende virksomhet må styrkes. Det forebyggende arbeidet mot rus må intensiveres og kapasiteten på behandling og oppfølging må økes.

Folkehelsearbeidet skal bedre helsen til den enkelte, og gi alle mulighet til et godt liv uten sykdom. Fysisk – og sosial aktivitet er helsefremmende.

De eldre er en stor ressurs for samfunnet og bidrar med stor innsats på mange felt. Mange har god helse og lever aktive liv, mens andre har behov for mer tilrettelegging og oppfølging fra samfunnet og familien. Deltakelse, sosialt samvær og et aktivt liv kan forebygge sykdom og medvirke til at eldre beholder sin helse. Mosjon, kulturelle og sosiale aktiviteter er helsebringende også for den eldre del av befolkningen.

Molde Arbeiderparti vil føre en eldrepolitikk som omfatter alle eldre. Den skal gi trygghet til de eldre i alle faser av alderdommen. Eldreomsorg skal være et offentlig ansvar. Molde Arbeiderparti vil legge til rette for at eldre kan få bo hjemme så lenge som mulig. Alle skal få tilbud om bofellesskap, omsorgsbolig eller sykehjem når behovet oppstår.

Sykehuset på Hjelset skal realiseres og Molde Arbeiderparti vil følge utviklingen nøye for å sikre at det skjer.

Molde Arbeiderparti vil:

- arbeide for at det planlagte sykehuset på Hjelset blir realisert
- at lege- og ambulansetjenestene skal bestå i hele kommunen.
- videreføre og utvikle sykehjemmene i hele kommunen
- øke antall sykehjemsplasser
- at alle skal få sykehjemsplass når det er behov for det
- lokalisere kjøkken på hvert sykehjem for å sikre god og kortreist mat til alle
- i samarbeid med de eldres organisasjoner, arbeide for tiltak som motvirker ensomhet og depresjon blant eldre
- styrke det forebyggende helsearbeidet ved spedbarnskontrollen, skolehelsetjenesten og helsetjenesten
- sikre at skolehelsetjenesten har helsesøstre og tilgang til psykolog
- sikre et godt tilbud til psykisk syke barn, ungdom, voksne og eldre
- styrke det psykiske ettervernet
- føre en restriktiv alkoholpolitikk, spesielt på de unges arenaer. Det skal som hovedregel ikke serveres alkohol på kommunale arrangement
- styrke rusomsorgen ved forebygging, behandling, oppfølging, rehabilitering og ettervern
- styrke og utvikle kommunens ressurstjeneste
- øke ressursene til hjemmesykepleien og hjemmehjelpsordningen slik at eldre kan bo hjemme så lenge de ønsker
- at tallet på omsorgsboliger og bemannede omsorgsboliger økes i takt med behovet. Vistdal bofellesskap renoveres og videreføres.
- at dagtilbudet for eldre skal utvides og omfatte personer med demens
- at kommunen utarbeider en helhetlig plan for demensomsorg
- opprette flere lærlingeplasser for å sikre faglært arbeidskraft i den kommunale helse – og omsorgstjenesten
- heve de ansattes kompetanse og tilby hele, faste stillinger.
- at Molde kommune skal være en foregangskommune med å ta i bruk tilgjengelig velferdsteknologi

En trygg og aktiv alderdom

Molde Arbeiderparti vil føre en verdig eldrepolitikk som omfatter alle eldre i vår nye kommune. Det skal være trygt, meningsfullt og sosialt trivelig å bli eldre i Molde kommune. For Molde Arbeiderparti er tiltak for eldre i distriktene like viktige som for eldre i sentrum.

Antall eldre vil øke sterkt i årene som kommer. Molde Arbeiderparti ser eldre som en ressurs, ikke en belastning. Med det som grunnholdning, vil vi gjennom samarbeid med frivilligheten og pensjonistenes organisasjoner, legge til rette for meningsfylte aktiviteter og tilbud.

Molde Arbeiderparti vil bidra til at det blir lagt godt til rette for deltakelse innenfor politiske, sosiale og kulturelle felt. Molde Arbeiderparti vil også legge til rette for aktiv deltakelse i kommunens tjenesteområder, uavhengig av digital kompetanse.

En sentral målsetting er at flest mulig skal kunne bo hjemme lengst mulig. Molde Arbeiderparti er klar på at hvis en slik målsetting skal være oppnåelig, må kommunen gjennom aktiv boligplanlegging legge til rette for bygging av trygge boliger tilpasset eldres behov og økonomi.

Molde Arbeiderparti vil:

- utarbeide en eldreplan i samarbeid med pensjonistenes organisasjoner
- gjennom et eget boligprogram, legge til rette for boligbygging for eldre der økonomi og funksjonsnivå er hensyntatt
- at dagens eldresentre opprettholdes, vedlikeholdes og videreutvikles
- støtte og videreutvikle etablerte folkehelsefaglige aktiviteter, samt legge til rette for nye
- arbeide for å styrke den kulturelle spaserstokken
- bidra til at eldre skal bli gjort godt kjent med tilgjengelig velferdsteknologi
- bekjempe aldersdiskriminering
- være en garantist for at aktiviteter for eldre ikke skal være en salderingspost i budsjettene

Molde Arbeiderparti vil gjennom samarbeid med frivilligheten og pensjonistenes organisasjoner:

- legge til rette for å sikre lett tilgjengelige arealer for rekreasjon og friluftsliv samt lett tilgjengelige transportløsninger
- bidra til aktiv forebygging av sykdommer, skader, livsstilsrelaterte utfordringer m.m.
- bidra til at eldre som ønsker det, kan få opplæring i bruk av digitale verktøy som PC, nettbrett og smarttelefon
- tilrettelegge for lett tilgjengelige overgangsordninger for den del av befolkningen som ikke er brukere av digitale verktøy

Noe å leve av

Arbeidslivet vil bli påvirket av den teknologiske utviklingen. Arbeidsplasser innen enkelte sektorer vil bli kraftig redusert eller forsvinne helt. Denne endringen vil gå utover lavtlønnede yrker og yrker med lavt utdannelsesnivå. Ved at man tar i bruk ny teknologi vil også arbeidsmarkedet endres. Evnen til omstilling vil være en viktig faktor. Derfor må det tilrettelegges for nye virksomheter også innenfor grønn vekst.

Molde kommune har en variert næringsstruktur. Arbeiderpartiet vil støtte opp om både våre tradisjonelle næringer som landbruk og fiskeri, samt legge til rette for innovasjon og nyetablering.

Molde Arbeiderparti vil:

- legge til rette for innovasjon
- sørge for at gründere og bedrifter i startfasen kan få hjelp i kommunen i oppstartsfasen
- spesielt legge til rette for grønn vekst

Noe å leve for

Kunst og kultur er grunnleggende for å skape det gode liv, å ha noe å leve for.

Kulturopplevelser gir mening og innhold til livene våre, og skaper fellesopplevelser som binder oss sammen. Kultur bidrar til å bryte ned barrierer, og er nødvendig for et samfunn som er opptatt av demokrati, fellesskap, ytringsfrihet og utvikling. Et rikt kulturliv gir alle mulighet til både egen utfoldelse og opplevelser, rekreasjon og friluftsliv. Kulturopplevelser skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av økonomi eller annen bakgrunn.

Et rikt kulturtilbud skal bestå av både profesjonelle aktører og menigmanns utøvelse av kulturuttrykk. Å støtte opp om de profesjonelle aktørene er viktig for hele kulturlivet, da profesjonelle utøvere både beriker og støtter opp om "hverdagskulturen". Å legge til rette for at flere profesjonelle kunstnere etablerer seg i Molde vil ha betydning også for bosetting, reiseliv og attraksjon.

Frivilligheten er sentral også innenfor kulturen. Utallige timer og ressurser blir lagt ned i drift av blant annet idrettslag, barne- og ungdomsorganisasjoner, revylag, sangkor og korps. Molde Arbeiderparti ønsker å gi bedre rammevilkår for frivillige lag og organisasjoner.

Molde Arbeiderparti vil:

- bevare Moldemarka sine grenser
- sikre areal til rekreasjon og friluftsliv i alle deler av kommunen
- støtte opp om det frivillige kulturlivet gjennom gode rammevilkår
- prioritere gratis leie av lokaler til aktivitet for barn og unge
- støtte opp om de profesjonelle kulturinstitusjonene i kommunen, som Teatret Vårt, Bjørnsonfestivalen, Romsdalsmuseet, Moldejazz, folkebibliotekene og Kunstsenteret
- holde prisene for kulturskoletilbudet lave
- arbeide for at Kultursekk barnehage kan innføres i Molde, slik at også barnehagebarn sikres et minimum av profesjonelle møter med kultur

- prioritere Ung Kultur Møtes (UKM)
- støtte opp om de mangfoldige festivalene og arrangementene i kommunen som Nettet Musikkfest og Midsundfestivalen
- stå for en inkluderende livssynspolitikk
- beholde og videreutvikle dagens ungdomsklubber
- videreføre dagens folkebibliotek som lokaldemokratiske kunnskaps og debattarenaer

Integrering og likestilling

Arbeiderpartiet vil skape et åpent og inkluderende samfunn for alle. Norge har kommet langt i sin likestillingspolitikk, men vi er fortsatt ikke kommet i mål. Et samfunn der folk diskrimineres eller der likestillingen er svak, er et samfunn som sløser med sine menneskelige ressurser. Arbeiderpartiet vil derfor ha fokus på likestilling i alle deler av sin politikk.

